

FORN VÄNNEN

JOURNAL OF
SWEDISH ANTIQUARIAN
RESEARCH

Två förstörda medeltidsklockor

Karlsson, Lennart

Fornvännen 1989(84), s. 149 : ill.

http://kulturarvsdata.se/raa/fornvannen/html/1989_149

Ingår i: samla.raa.se

Korta meddelanden

Två förstörda medeltidsklockor

Den 4 mars 1924 deponerade Statens Historiska Museum två senmedeltida kyrkklockor i Eskilstuna. Enligt depositionsinstrumentet står Eskilstuna Stads Museum som mottagare. Klockorna, som kommer från Bettna kyrka i Södermanland, hängdes i en 1700-talsstapel från Västermo kyrka, vilken återuppförts på en fornborg inom det s. k. Djurgårdsmuseet, som rymmer ett antal äldre träbyggnader.

Klockorna, vilka var 800 resp. 870 mm höga och vägde 180 resp. 238 kg, var försedda med en gemensam inskrift, som började på den större för att avslutas på den mindre. Den är svårläst och har tolkats något olika. Här återges Mats Åmarks version (*Sveriges medeltida kyrkklockor*, 1960 s. 65f.): *anno domini m(illesimo) quingentesimo II feria quinta ante Johannes/ante portam latinam tempore domini Erii ibidem consummavi Johannes (campanas)*,

vilket fritt översatt betyder, att en man vid namn Johannes gjöt klockorna i början av maj år 1502, då kyrkoherden i Bettna hette Erik. — Samma gjutare har också svarat för klockorna i Lerbo och Stora Malm.

I år, på natten till Kristi Himmelfärds dag, den 4 maj, brann klockstapeln ner och det utvecklades då en så stark hetta, att klockorna smälte och totalförstördes. Polisutredningen är ännu inte avslutad, men allt tyder på att branden är anlagd. Detta meningslösa dåd, då två oersättliga medeltidsklockor destruerades, har föranlett en allvarlig omprövning av riktlinjerna för SHM:s depositionsverksamhet.

Lennart Karlsson

Statens historiska museum

De förstörda kyrkklockorna från Bettna kyrka, Södermanland, SHM inv. nr 12056. T. v. storklockan, h. 87 cm, t. h. lillklockan, h. 80 cm. Foto ATA. "